

PACTUL PENTRU LECTURĂ

O inițiativă a Asociației Editorilor din România

Acesta nu este un document cu soluții miraculoase. Criza despre care vorbește este sistemică, iar rezolvarea nu poate fi decât complexă, asumată la nivel înalt și sprijinită de noi toți.

REALITATEA CIFRELOR

România a coborât, în 2023, la un nivel al analfabetismului funcțional alarmant. Conform ultimelor trei evaluări PISA, peste 40% dintre adolescenții de 15 ani nu au capacitatea să înțeleagă ce citesc. Altfel spus, după aproape zece ani petrecuți în sistemul de educație din România, un procent copleșitor de elevi nu au dobândit deprinderi minime în ceea ce privește pregătirea lor. Acest tablou devine cu atât mai sumbru cu cât trebuie să adăugăm o altă statistică: fiecare al șaptelea elev abandonează școala înainte de a termina gimnaziul.

România are cea mai mică piață de carte din toată Uniunea Europeană, cu doar 5 euro – 25 de lei – de persoană cheltuiți anual pentru cărți. Consecințele sunt extrem de grave pentru piața muncii și pentru relațiile sociale. În vreme ce piețele mari de carte europene iau măsuri consistente la cel mai mic semn de scădere, la noi nu există nici măcar schița minimă a unei strategii naționale de încurajare a lecturii în rândul tinerilor.

România în alte câteva cifre:

41,5% dintre copiii români sunt în risc de sărăcie și excluziune socială (Eurostat)

45% dintre mamele sub 15 ani din Uniunea Europeană provin din România (Salvați Copiii)

73.868 de copii au cel puțin un părinte plecat în străinătate (Salvați Copiii)

DINCOLO DE CIFRE SUNT OAMENI

Din păcate, oricât de gravă, realitatea statisticilor e rece și nu pare să clinească nimic. Ar trebui să avem însă în minte nu cifre, ci destine individuale, copii, tineri cu chip și nume, și atunci emoția, răspunderea trezite ar fi cu mult mai mari, astfel încât și luarea măsurilor ce se impun să aibă alt ritm, iar viitorul acestor altfel anonimi 40% dintre adolescenții noștri să capete conturul șansei de a avea un loc de muncă mai bine plătit, un nivel de trai decent, o viață mai împlinită.

Copleșiți de gravitatea fără precedent a cifrelor, conștienți totodată că dincolo de cifre sunt destine individuale, dar și destinul țării, lansăm acest **Pact pentru lectură** și sperăm că, adunându-ne cât mai mulți sub semnul lui, vom readuce cititul în rândul deprinderilor de zi cu zi ale copiilor. Lectura reprezintă fundamentul educației, în orice domeniu, asigură accesul la informație și consolidează gândirea.

NE ADRESĂM AȘADAR

- Domnului Președinte Klaus Iohannis, Guvernului României, clasei politice, factorilor de decizie de care depinde direct implementarea la nivel național a setului de măsuri propuse de-a lungul timpului de către AER*, să asume în acest

* - o campanie națională de promovare a cititului, susținută de stat;
- respectarea legii bibliotecilor și înnoirea anuală a stocului de carte, conform legii;
- reluarea programului de 100 de euro acordată anual profesorilor pentru achiziționarea de cărți și extinderea acestui program și la alte categorii sociale: elevi, studenți, medici etc.;
- susținerea livrărilor de carte prin poștă/curier prin compensarea cu 50% a costurilor, conform legii culturii scrise.

al doisprezecelea ceas punerea lor în faptă, astfel încât odată cu intrarea în anul electoral 2024 să poată fi văzute primele rezultate, iar nu doar auzite vechile promisiuni neonorate de atâta timp.

- Ne dorim să putem conta pe sprijinul și implicarea:
 - educatorilor care știu că cititul formează minți și modelează caractere;
 - asociațiilor non-guvernamentale, inițiativelor private cu ajutorul cărora putem ajunge în zonele defavorizate;
 - bibliotecilor publice, care trebuie să-și ceară explicit dreptul, prevăzut în lege, la înnoirea fondului de carte;
 - asociațiilor de elevi, studenți, părinți, care pot solicita la școală modalități mai moderne de predare a literaturii, dar și a altor materii;
 - medicilor, psihologilor, consilierilor școlari, care pot ajuta mediul didactic să le arate elevilor avantajele de care au parte cei care citesc.
- Mizăm pe aportul mass-media, al jurnaliștilor, care să preia mesajul și să accepte derularea unei campanii de sprijinire a lecturii.
- Avem încredere că mediul de afaceri va fi de partea acestei campanii.

Beneficiem deja de experiența și disponibilitatea unor experți internaționali de a ne fi alături:

RICARDO FRANCO LEVI, președintele Federației Editorilor Europeni

*Cărțile și cititul încă din primele zile de viață sunt de o importanță crucială; dacă părinții le citesc copiilor la culcare, cei mici vor învăța să descopere lumea cu ajutorul poveștilor. **Copiii care citesc cărți sunt mai bine pregătiți pentru viață.***

*Diversele campanii care prezintă beneficiile cititului sunt o excelentă modalitate de a încuraja toți cetățenii să se apropie de cărți, mai ales în relația cu copiii lor, ca mod de petrecere a timpului liber, ca mijloc de informare sau de învățare. Mă alătur Asociației Editorilor și reprezentanților culturii scrise din România în lansarea apelului către un pact național pentru lectură, cum deja există în unele țări europene. **O societate de oameni care citesc este o societate mai unită și mulțumită. Orice inițiativă de a avea mai mulți cititori trebuie să fie încurajată.***

PETER KRAUS VOM CLEFF, președintele Asociației Editorilor și Librarilor din Germania

Din 2016, o serie de studii privind competențele de citire în rândul elevilor din ciclul primar a demonstrat faptul că o cincime dintre copiii cu vârsta de 10 ani sunt analfabeți funcțional. Situația s-a înrăutățit în timpul pandemiei de COVID-19. Dezvoltarea limbajului și a abilităților de lectură de la o vârstă fragedă constituie criteriul principal pentru evoluția individului, ca să poată avea succes la școală și, mai târziu, în viață. O altă preocupare este că trebuie să depășim inegalitățile sociale în ceea ce privește accesul la educație și la lectură.

Motivați de aceste dovezi îngrijorătoare, ne-am unit forțele cu Fundația pentru Lectură ca să aducem o schimbare de anvergură. Pe 3 martie 2021, în cadrul Summitului Național pentru Lectură, Asociația Editorilor și a Librarilor din Germania și Fundația pentru Lectură au lansat inițiativa comună Pactul Național pentru Lectură, care își propune să îmbunătățească promovarea cititului în Germania. Pentru asta este nevoie de o coaliție extinsă cu persoanele-cheie din politică, societate și din inițiativele de promovare a literației. Există deja o sumedenie de proiecte pline de râvnă, multe fiind coordonate de voluntari, la nivelul unor comunități locale. Ce lipsește însă este o strategie extinsă la nivel național, care ar trebui să culmineze cu un plan național de lectură.

JÖRG MAAS, președintele Fundației pentru Lectură, Germania

*Prin crearea unui Plan Național de Lectură în Germania, vom stabili un numitor comun care include nu doar proiectele și dezideratele părților interesate (guvernul federal, guvernele regionale, edituri, sindicate, întreprinderi și fundații), dar contribuie și la dezvoltarea competențelor de lectură pentru toți copiii, tinerii și adulții din Germania. Cu o experiență de peste 35 de ani, sub patronajul președintelui german, suntem singura fundație din Germania care se concentrează pe lectură, literație și educație. Planul German de Lectură va include promovarea lecturii de la naștere până la maturitate, deoarece părinții încep de obicei mult prea târziu să le citească sau să citească împreună cu copiii lor. Din păcate, acest lucru este valabil mai ales pentru familiile cu un nivel scăzut de educație și cu un statut social și economic defavorizat. Cu toate acestea, studiile arată că **cititul, cântatul și jocul cu bebelușii sunt extrem de benefice în dezvoltarea limbajului și a abilităților de citire și reprezintă baza educației și a dezvoltării competențelor**. Acesta este motivul pentru care nu cooptăm doar partenerii tradiționali din domeniul educației, ci includem toate nivelurile societății ca să îmbunătățim deprinderile, competențele și condițiile de viață ale tuturor oamenilor în ce privește cititul, literația și educația.*

CE POATE FACE FIECARE DINTRE NOI? FIECARE GEST CONTEAZĂ!

Se povestește că, atunci când pădurea a fost cuprinsă de flăcările unui cumplit incendiu, animalele au luat-o la fugă și numai micuța pasăre-colibri se străduia să facă ceva, luând apă în cioc și aruncând-o peste foc. Mirate, celelalte animale au întrebat-o dacă ea chiar crede că picăturile ei de apă pot schimba ceva. Eu îmi fac partea!, le-a răspuns atunci pasărea-colibri.

„... să aduceți un pahar, și dacă nu aveți pahar să aduceți o linguriță – tot omul are o linguriță. Da, știu că o linguriță e mică, iar focul e imens, dar suntem milioane de oameni, și fiecare are o linguriță.“ – Amos Oz, *Cum să lecuiești un fanatic*

Fiecare semnătură contează:

intră pe petitiononline.com/pactul_pentru_lectura pentru a semna acest Pact pentru Lectură până pe 15 martie 2023:

Toate semnăturile vor fi atașate Pactului, care va fi depus la Administrația Prezidențială și la Guvernul României.

CE URMEAZĂ

- Conferința de presă, pe **15 februarie, de la ora 17.00, la librăria Humanitas Lipscani**. Vom prezenta Pactul pentru Lectură, vom discuta despre cum ne afectează analfabetismul funcțional și vom transmite și mesajul președintei Maia Sandu, care promovează o mișcare similară în Republica Moldova.
- Vom monitoriza reacția factorilor de decizie actuali și o vom face cunoscută publicului larg.
- Vom sistematiza și prezenta publicului larg punctele ce țin de lectură, de educație, din programele politice pregătite de partide și candidați pentru anul electoral 2024.
- Vom configura în cadrul AER un grup de lucru dedicat acestui Pact, care să comunice constant cu partenerii.

În numele Consiliului Director AER

Grigore ARSENE, președinte

Silvia Colfescu, director editura Vreamea, membru al Consiliului Director AER

Dan Iacob, director Grupul Editorial ART, membru al Consiliului Director AER

Gabriel Liiceanu, președinte fondator al Grupului Humanitas

Silviu Lupescu, director general, Editura Polirom

Lidia Bodea, membru al Consiliului Director AER

Dan Croitoru, membru al Consiliului Director AER